

Rapport

Waar zijn de stukken gebleven?

Rapport naar aanleiding van een klacht over de griffie van het gerechtshof in Den Haag.

De klacht over de griffie van het gerechtshof in Den Haag over het zoekraken van stukken en het verstrekken van onjuiste informatie is ongegrond.

Datum: 22 april 2015

Rapportnummer: 2015/078

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de griffie van het gerechtshof in Den Haag in een hoger beroepsprocedure onzorgvuldig met hem, dan wel zijn advocaat, is omgegaan.

Verzoeker klaagt er in het bijzonder over dat de griffie de bij het aanbrengen van de zaak te veel ingediende (zeer omvangrijke) processtukken niet heeft geretourneerd aan zijn advocaat. Ook klaagt verzoeker er over dat er later in deze procedure bij de griffie ingediende stukken zijn zoekgeraakt. Tenslotte klaagt verzoeker erover dat de griffie onjuiste informatie heeft verstrekt over de in te dienen stukken. Door deze gang van zaken heeft verzoeker extra kosten moeten maken.

Bevindingen en Beoordeling

Algemeen

Het procederen in civiele zaken bij het gerechtshof is voor advocaten aan regels gebonden. In het "Landelijke procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij gerechtshoven" (hierna te noemen het reglement) is vastgelegd hoe (origineel of in kopie), hoeveel exemplaren en wanneer advocaten bepaalde stukken voor de procedure moeten indienen bij de griffie van het gerechtshof. Het reglement beoogt een uniforme werkwijze te hanteren die inzichtelijk is voor alle betrokkenen (zie Achtergrond). De advocaat is er voor verantwoordelijk dat hij zijn processtukken op de juiste wijze en op het juiste tijdstip indient.

In dit geval was advocaat J. ten behoeve van verzoeker in hoger beroep gegaan van een vonnis van de rechtbank over de boedelverdeling na beëindiging samenwoning. In deze hoger beroepsprocedure werden nogal wat producties (bijlagen) ingebracht namens verzoeker. Het ging om zo'n 2.000 pagina's als bijlage bij het aanbrengen van de zaak. Aan het eind van de procedure waren er zeker 10.000 pagina's als bijlagen bij de processtukken gevoegd.

De advocaat brengt de werkzaamheden en overige verrichtingen zoals kopieer werkzaamheden in rekening bij zijn cliënt. Dit geldt ook voor kosten van verzending van stukken aan de griffie. Vanwege de omvang van de stukken en om kosten te besparen heeft verzoeker een aantal keren in overleg met zijn advocaat zelf de stukken met de bijlagen bij de griffie ingediend.

I. Bevindingen

Het relaas van verzoeker.

1. Verzoeker was het niet eens met een vonnis van de rechtbank over de boedelverdeling en heeft zijn advocaat gevraagd daarvan in hoger beroep te gaan bij het gerechtshof (hierna hof) in Den Haag.

Deze procedure startte met het uitbrengen van de dagvaarding aan zijn ex-partner. Vervolgens moest de zaak worden aangebracht bij het hof. Het reglement schrijft voor dat bij de start van een nieuwe zaak bepaalde stukken moeten worden overgelegd in enkelvoud (zie Achtergrond).

2. Verzoekers advocaat had echter niet alleen de zaak aangebracht maar het hof ook meteen gevraagd om vooruitlopend op de hoofdzaak zich met spoed uit te spreken over een incidentele vordering. Verzoeker was het er namelijk niet mee eens dat de rechtbank had geoordeeld dat zijn ex partner het vonnis van de rechtbank meteen kon gaan uitvoeren. Verzoeker wilde dat de hoger beroepsprocedure eerst moest worden afgewacht en niet dat zijn ex-partner hem meteen al kon verplichten haar op korte termijn uit te kopen, en als hij dat niet zou doen hem verplichten de woning te verlaten

3. De advocaat besloot na overleg met de griffie vanwege de behandeling van de incidentele vordering de stukken in vijfvoud in te dienen. Verzoeker deed dit namens zijn advocaat persoonlijk bij de balie van het hof op 4 maart 2013.

In zijn bijzijn werden de stukken door een medewerker van de griffie elk afzonderlijk van een stempel voor ontvangst voorzien en geregistreerd. Elk exemplaar van het appelschrift was met de producties apart in een doos (van ongeveer 1.700 pagina's per pakket) verpakt.

4. De incidentele vordering werd vervolgens op 16 april 2013 behandeld door drie raadsheren van het hof en er werd kort daarna arrest in dit incident gewezen. Verzoeker laat daarover weten dat alle raadsheren de beschikking hadden over een exemplaar van de stukken.

5. Enige tijd later, na het nog over en weer indienen van aktes vroeg de advocaat om pleidooi in de hoofdzaak. Verzoeker vernam van zijn advocaat dat zij opnieuw telefonisch contact had gehad met de griffie over welke stukken ingediend moesten worden. Er werd haar toen gezegd dat behalve het exemplaar met de oorspronkelijke stukken uit de procedure bij de rechtbank er geen extra exemplaren meer aanwezig waren bij de griffie van het hof. Ook van de daarna bij akte ingediende stukken waren geen extra exemplaren op de griffie. Deze stukken zijn op verzoek van zijn advocaat opnieuw in vijfvoud op 15 oktober 2013 door verzoeker persoonlijk bij de balie van het hof afgegeven. Toen het pleidooi op 23 januari 2014 zou plaatsvinden, bleek tevoren dat het procesdossier (weer) niet compleet te zijn. Om die reden heeft de advocaat het procesdossier opnieuw in viervoud ingediend Volgens verzoeker heeft zijn advocaat

nimmer de te veel (althans niet op het juiste moment) ingediende exemplaren retour ontvangen van de griffie.

6. Verzoekers advocaat heeft door het niet retour ontvangen van ingediende stukken deze opnieuw met alle bijlagen moeten indienen. Dit heeft zijn advocaat en verzoeker extra kosten en inspanningen bezorgd. Alleen al de extra kopieerkosten van verzoeker bedragen 1.822,64 Euro. En dan heeft hij het nog niet over de extra tijd die zijn advocaat aan de zaak moest besteden, die aan hem werd doorberekend.

Om die reden heeft verzoeker op 4 maart 2014 hierover een klacht ingediend bij het bestuur van het hof. Deze klacht is ongegrond verklaard omdat verzoekers advocaat ofwel te veel ofwel onvolledige stukken zou hebben ingediend. Het compleet en juist indienen van stukken conform het procesreglement acht het bestuur de verantwoordelijkheid van de advocaat van verzoeker. Naar het oordeel van het bestuur kan de griffie niet verantwoordelijk worden gehouden voor het beheren van door een advocaat onjuist ingediende processtukken. Verzoeker kan zich niet vinden in deze wijze van klachtafhandeling en heeft zich daarom tot de Nationale ombudsman gewend.

Lezing van het bestuur van het hof.

1. De president van het hof reageerde, als voorzitter van het bestuur, op het onderzoek van de Nationale ombudsman en de gestelde vragen. Hij verwees naar zijn eerdere brief van 20 mei 2014 waarin hij de klacht van verzoeker ongegrond had verklaard. Ook de opening van het onderzoek van de Nationale ombudsman was voor hem geen aanleiding terug te komen op zijn eerdere beslissing tot ongegrondverklaring van de klacht. Op de gestelde vragen liet hij weten dat alleen medewerker M. bij de zaak van verzoeker betrokken was geweest. M. heeft dan ook de vragen van de Nationale ombudsman namens het bestuur beantwoord.

2. Op de vraag wat er gebeurt als een advocaat bij het aanbrengen van een zaak bij de griffie stukken niet in enkelvoud maar in vijfvoud indient luidde het antwoord; "dit staat allemaal geregeld in het reglement. De advocaat wordt geacht dit reglement te kennen. Als er teveel stukken worden ingediend worden deze via de paleisbox geretourneerd. Als de advocaat geen paleisbox heeft worden ze vernietigd. De griffie kan niet dienen als opslagplaats voor processtukken en het is niet de taak van de griffie dossiers te completeren. Het terugzenden per post zou hoge kosten met zich brengen. In dit geval valt door het tijdsverloop moeilijk te zeggen wat er in dit specifieke geval is gebeurd. Bij het aanbrengen van een dossier wordt een exemplaar in ontvangst genomen en die krijgt een stempel. Dit wordt aangetekend op de rollijst".

3. Op de vraag of het reglement in alle situaties voorziet verwees het bestuur naar artikel 1.4 en 1.5 van het reglement. Als in een situatie niet is voorzien beslist het hof. Het hof kan ook beslissen af te wijken van het reglement in bijzondere gevallen. Ook werd gevraagd hoe het hof omgaat met onjuiste of onvolledig ingediende stukken. Daarop liet het bestuur weten dat het afhangt van de aard van het gebrek. Het is aan de voorzitter van de kamer die de zaak behandelt of ontbrekende stukken nog mogen worden

ingediend of incomplete dossiers mogen worden gecompleteerd. Tenslotte liet het bestuur op de vraag of het juist is dat zoals verzoeker zegt dat er tweemaal stukken zijn zoekgeraakt bij de griffie (zowel bij het aanbrengen als bij het later indienen van een akte) weten dat dit pertinent onjuist is. De griffie heeft steeds gehandeld conform het reglement. Ook merkte het bestuur op dat verzoeker uitgaat van de verkeerde veronderstelling dat de griffie eerder ingediende stukken voegt bij later ontvangen aktes om het procesdossier volledig te maken. Dit laatste is geen taak van griffie. Uit niets is gebleken dat de griffie niet heeft gehandeld conform het reglement.

Bezoek aan de griffie van het hof

In het kader van het onderzoek bracht een medewerker van de Nationale ombudsman een bezoek aan het hof en sprak daar met medewerker M., die betrokken is geweest bij de behandeling van verzoekers rolprocedure bij het hof.

Uit dit onderzoek bleek dat er een centrale balie is voor het gehele gerechtsgebouw waar men stukken kan indienen. Er is geen aparte balie voor de griffie van het hof of de rechtbank. Vanaf de centrale balie worden de stukken intern naar de juiste afdeling gestuurd. De baliewerkers hebben niet tot taak (en ook niet de kennis) om de binnekomende stukken te controleren. Het is de verantwoordelijkheid van de betreffende advocaat dat hij op het juiste moment, de juiste stukken in de voorgeschreven hoeveelheid indient.

Inhoudelijke vragen worden aan de balie niet beantwoord. Er wordt desgevraagd wel een bewijs van ontvangst afgegeven. De stukken gaan naar de betreffende griffies. Daar worden ze bekeken en in de registratie aangetekend welke stukken zijn binnengekomen. Bij het aanbrengen van een nieuwe zaak moet er in alle gevallen de stukken conform het reglement worden ingediend.

In dit geval werden er steeds stukken in vijfvoud ingediend. Dat was nergens voor nodig. Bij wijze van service zijn de teveel ingediende stukken één keer geretourneerd aan de advocaat. Er is toen ook gebeld met haar om haar uit te leggen dat één exemplaar volstaat behalve bij pleidooi. Mogelijk was de advocaat in de war met een hoger beroep in een verzoekschriftprocedure. Dan moeten de stukken bij aanvang in vijfvoud worden ingediend. Dit lijkt aannemelijk omdat deze advocate van verzoekster veel familierecht doet en dit vrijwel altijd verzoekschriftprocedures zijn.

De inhoudelijke check of alles compleet is, is aan de raadsheren. Als er iets niet goed is aangeleverd kan de raadsheer de griffie verzoeken om contact op te nemen met de betreffende advocaat. Dat laatste is in deze zaak ook gebeurd. Het is dus niet zo dat de medewerkers van de griffie op eigen initiatief advocaten bellen. Met de cliënten zelf is er nooit contact.

Dagelijks komen er zeer veel stukken binnen bij de griffie. Soms gaat het om pallets vol processtukken. De zittingsrol bestaat vaak uit zo'n 100 pagina's met meerdere zaken per bladzijde. Er wordt één griffieprocesdossier opgebouwd van de stukken die op de rol worden genomen. De rest van de stukken wordt vernietigd of teruggestuurd via de paleisbox (brievenbus van de advocaat op het Paleis van Justitie). Het is niet te doen om een hele administratie te voeren voor al die extra producties, die misschien later nog eens van pas komen.

Daarbij is het zo dat aan het einde van de rit, alle gewisselde stukken (ook die van de wederpartij) in het procesdossier moeten zitten. In het geval van verzoeker zijn er heel wat stukken gewisseld. De bij het aanbrengen van de zaak ingediende stukken kun je niet bij het fourneren voor arrest gebruiken, daar moet nog veel meer bij. Dat is en blijft de verantwoordelijkheid van de betreffende advocaat. Het reglement geeft aan wanneer stukken ingediend moeten worden.

Er is tussentijds nog wel gezocht naar de te veel ingeleverde stukken. Dit was tevergeefs. Verzoeker is na het hoger beroep in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. Hij moest de zaak toen ook weer in meervoud inleveren bij de Hoge Raad. De griffie heeft toen nog een exemplaar bij een van de raadsheren van zijn kamer opgehaald en aan verzoeker mee gegeven, zodat hij die in ieder geval had. Er is echt wel geprobeerd verzoeker persoonlijk tegemoet te komen, aldus M..

Informatie van de advocaat van verzoeker

Advocaat J. liet desgevraagd weten dat ze niet op de hoogte was van de klachtprocedure van verzoeker. Zij verklaarde dat zij het reglement goed kent en wel inzichtelijk vindt. Zij kon zich goed herinneren dat verzoeker zelf een aantal keren de zeer omvangrijke stukken indiende, dit om kosten te besparen. Zij legde de stukken dan klaar, die naar de griffie moesten. Dit deed ze steeds in enkelvoud. Of verzoeker ze dan ging kopiëren dat weet ze niet. Alleen bij de start was er even verwarring omdat ze met spoed de behandeling van de incidentele vordering wenste. Zij heeft toen mogelijk te vroeg de stukken in vijfvoud ingediend. Die stukken zijn niet terug gestuurd. Zij beschikt niet over een paleisbox omdat dit voor haar niet handig is omdat ze buiten Den Haag praktijk houdt en niet alle dagen op het Paleis van Justitie komt om die stukken te kunnen ophalen. Het is wel zo dat de griffie belt als er iets niet volledig is ingediend. Er is in deze zaak wel telefonisch contact geweest met de griffie. Ze herinnert zich niet meer waarover precies. Ook verklaarde ze dat ze eenmaal tussentijds in deze procedure vier van de vijf ingeleverde exemplaren van de processtukken met bijlagen retour van de griffie had ontvangen. De procedure is volgens haar normaal verlopen.

II. Beoordeling

Het vereiste van goede informatieverstrekking houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger (of in dit geval zijn advocaat) de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. Dit houdt onder meer in dat de griffie van een gerechtshof duidelijk is over de eisen die zij stelt aan de in procedures in te dienen stukken.

Verzoeker klaagt erover dat het hof niet zorgvuldig met hem, dan wel zijn advocaat, is omgegaan omdat bij het aanbrengen van de zaak en ook later in de procedure (te veel) ingediende processtukken zijn zoekgeraakt door toedoen van de griffie en hij verkeerde informatie over de in te dienen stukken heeft gekregen. De eerste twee klachten behandelt de Nationale ombudsman tezamen.

Uit het onderzoek is gebleken dat verzoeker (al dan niet op verzoek van zijn advocaat) in dit geval steeds bij iedere stap in het proces de stukken niet in enkelvoud zoals het reglement voorschrijft, maar in vijfvoud compleet met bijlagen indiende. Volgens het procesreglement dienen de stukken alleen in vijfvoud te worden ingediend wanneer men pleidooi vraagt dan wel wanneer men arrest vraagt. De te veel ingediende processtukken ontving zijn advocaat (op één keer na) niet retour omdat zij niet over een paleisbox beschikte. De stukken zijn dan ook niet kwijtgeraakt maar vernietigd omdat ze niet op het voorgeschreven moment in de procedure werden aangeboden.

Verzoeker is er al dan niet op basis van de informatie van zijn advocaat steeds vanuit gegaan dat alle ingeleverde documenten bewaard bleven bij de griffie of geretourneerd werden. Dit is echter niet de werkwijze van de griffie en kan gelet op de grote hoeveelheid zaken die dagelijks worden behandeld in alle redelijkheid ook niet van de griffie worden verwacht.

Uit het onderzoek is ook gebleken dat anders dan verzoeker veronderstelde er geen aparte balie voor de griffie van het hof voor publiek bestaat, maar dat er een algemene centrale balie is. De medewerkers van deze balie nemen de processtukken voor de rol aan, maar controleren niet of de juiste stukken in de goede hoeveelheid worden ingeleverd. Inhoudelijke informatie of advies wordt hier niet gegeven.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de klacht van verzoeker ongegrond is nu de griffie een duidelijke (openbaar bekend gemaakt) reglement hanteert en steeds conform dit reglement heeft gehandeld. Er is in dit geval geen sprake van het zoekmaken van stukken maar van het vernietigen van door verzoeker of zijn advocaat teveel ingediende processtukken met bijlagen. Verzoeker dan wel zijn advocaat diende steeds de processtukken in vijfvoud in plaats van in enkelvoud. Dit laatste valt niet aan de griffie te verwijten. Het is de verantwoordelijkheid van verzoekers advocaat, waarvan kan worden verwacht dat zij vanuit haar professie op de hoogte is van het reglement, dat zij zorgt dat het reglement wordt gevolgd en de processtukken op het juiste moment en in de juiste hoeveelheid aan de griffie aanbiedt.

De Nationale ombudsman acht het niet aannemelijk dat de griffie de advocaat van verzoeker verkeerd heeft voorgelicht over de hoeveelheid in te dienen stukken. Niets duidt er op dat de griffie in dit geval anders dan conform het reglement zou hebben geadviseerd. De advocaat zelf heeft dit ook niet bevestigd.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de griffie van het gerechtshof te Den Haag is ongegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Het verzoekschrift van verzoeker van 18 augustus 2014 met het klachtdossier in eerste aanleg;
2. De reactie van de voorzitter van het bestuur van het hof van 20 november 2014;
3. De informatie verkregen tijdens het bezoek van behandeld onderzoeker aan de griffie op 27 januari 2015;
4. De reactie van de advocaat van verzoeker op schriftelijke vragen

Achtergrond

Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven
Vierde versie, januari 2014

1 Algemene bepalingen

1.14 Gevallen waarin dit reglement niet voorziet

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het hof. Bij de beslissing worden zoveel mogelijk de bepalingen van dit reglement in acht genomen.

1.15 Bijzondere omstandigheden

Indien de omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven, kan het hof van dit reglement afwijken.

2.2 Ontvangstbevestiging

De ontvangst van processtukken wordt alleen bevestigd, indien de indiener de processtukken aan de centrale balie afgeeft of hij een ontvangstbevestiging met voldoende gefrankeerde antwoordenvolop bijvoegt.

3.1 Inschrijving, over te leggen stukken

Een nieuwe zaak wordt ter griffie ingediend uiterlijk op de laatste dag voorafgaande aan de in de dagvaarding vermelde roldatum.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van het H-formulier en worden, indien en voor zover van toepassing, de volgende stukken overgelegd of mededelingen gedaan:

- a. de originele dagvaarding in hoger beroep – zo nodig: herstelexploot en verlof ingevolge artikel 117 Rv in verbinding met artikel 353 Rv – en een kopie daarvan;
- b. indien de dagvaarding is betekend in het buitenland, de originele stukken waaruit blijkt dat dit op juiste wijze is geschied;
- c. een kopie van de dagvaarding in eerste aanleg;

- d. een verkregen bewijs van toevoeging of de mededeling dat een toevoeging is aangevraagd, dan wel een verklaring van de Raad voor Rechtsbijstand waaruit blijkt dat het inkomen niet meer bedraagt dan de bedragen als bedoeld in artikel 35 van de Wet op de rechtsbijstand;
- e. een kopie van het vonnis of de vonnissen, als bedoeld in artikel 231 lid 1, eerste zin, Rv;
- f. een bewijsstuk van de woonplaatskeuze van de geïntimeerde;
- g. ingeval van tussentijds hoger beroep: de toestemming van de rechtbank, dan wel het hiertoe strekkende verzoek;
- h. de mededeling dat vóór of tijdens de procedure in eerste aanleg een mediation heeft plaatsgevonden spoedig mogelijk terug.

4.1 Procesdossier in viervoud en opgave verhinderdata

Bij het vragen van pleidooi doet de partij die pleidooi verzoekt opgave van de eigen verhinderdata en die van de wederpartij in een door het hof te bepalen periode zoals vermeld in Bijlage I. Indien geen verhinderdata zijn opgegeven, is het hof in de dagbepaling vrij.

De partij die pleidooi verzoekt legt bij het vragen van het pleidooi een kopie van haar volledige procesdossier, inclusief de stukken van de eerste aanleg, in viervoud over. De kopie wordt deugdelijk gebundeld en voorzien van tabs ter onderscheiding van de afzonderlijke processtukken. Een inventarislijst wordt bijgevoegd. Indien zich kleurenfoto's in het dossier bevinden, wordt daarvan een kleurenkopie overgelegd.

4.6 Arrest vragen bij pleidooi

Indien onmiddellijk na afloop van de pleidooien arrest wordt gevraagd, hoeft in afwijking van artikel 5.1 geen kopie van het procesdossier te worden gefourneerd, tenzij het hof anders beslist. Het staat een partij echter vrij een kopie van het procesdossier te fourneren.

5.1 Arrest vragen

Bij het vragen van arrest fourneren beide partijen een kopie van hun volledige procesdossier, inclusief de stukken van de eerste aanleg. De kopie wordt deugdelijk gebundeld en voorzien van tabs ter onderscheiding van de afzonderlijke processtukken. Een inventarislijst wordt bijgevoegd. Indien zich kleurenfoto's in het dossier bevinden, wordt daarvan een kleurenkopie overgelegd.

Na het nemen van (antwoord)akten en (antwoord)memories als bedoeld in de artikelen 2.15 en 2.16 en het schriftelijk pleidooi als bedoeld in artikel 4.7, volgt fourneren zonder dat om arrest behoeft te worden gevraagd.